

BACCALAURÉAT TECHNOLOGIQUE

SESSION 2014

POLONAIS

VENDREDI 20 JUIN 2014

LANGUE VIVANTE 1

Séries **STI2D, STD2A, STL, ST2S** : 2 heures – coefficient 2

Série **STMG** : 2 heures – coefficient 3

L'usage des dictionnaires et des calculatrices électroniques est interdit.

Dès que ce sujet vous est remis, assurez-vous qu'il est complet.
Ce sujet comporte 4 pages numérotées de 1/4 à 4/4.

Répartition des points

Compréhension de l'écrit	10 points
Expression écrite	10 points

ŁAPĄĆ NA ROBAKA

Dzieci na całym świecie tracą kontakt z przyrodą – lepiej rozpoznają zwierzęta z egzotycznych krajów i z bajek, niż te żyjące w ich najbliższym sąsiedztwie. Naukowcy biją na alarm, bo szkodzi to i dzieciom, i ochronie przyrody.

5 Dla dzieci z krajów rozwiniętych zwyczajne wyprawy „w przyrodę” stały się ostatnio czymś egzotycznym. Najpopularniejszym miejscem zabaw dzisiejszych dzieci jest ich dom – a w pokoleniu starszym były to okoliczne ulice i podwórka. W pomieszczeniach najbardziej lubiło się bawić 41 % badanych dzieci, podczas gdy w poprzednim pokoleniu jedynie 16 % Rolę podwórka przejęły teraz urządzenia elektroniczne. Dzieci spędzają większość czasu przed 10 telewizorami, komputerami, smartfonami, konsolami do gier. Bezpośredni kontakt z przyrodą został zastąpiony oglądaniem jej w filmach i w Internecie. Dzieje się tak zarówno w domach, jak i w szkołach. Popularne dawniej wycieczki terenowe powoli odchodzą w niebyt¹.

15 Również edukacja ekologiczna często nie pomaga, bo jest postawiona na głowie. W szkole, w programach telewizyjnych czy na stronach internetowych mówi się głównie o globalnym ociepleniu albo niszczeniu lasów w odległej Amazonii. Dzieciom ochrona przyrody kojarzy się więc głównie z jakimiś strasznymi rzeczami daleko od nich. Tymczasem – jak twierdzi David Sobel z Antioch University New England – pozytywną relację z przyrodą da się budować jedynie na podstawie bezpośrednich kontaktów z najbliższym otoczeniem.

20 Wpływ na to ma, oczywiście, rosnąca popularność wszelkich urządzeń elektronicznych. Gry wideo, filmy czy społeczności internetowe stały się tak atrakcyjne, że dzieci trudno od nich oderwać. Do tego dochodzi zmniejszanie powierzchni parków czy choćby zielonych nieużytków² w miastach, wzmożony ruch drogowy³ oraz głoszone poglądy, że nie można zniszczyć ani jednej roślinki czy kamienia. Całość prowadzi do zjawiska, które Richard Louv w książce *Last Child in the Woods* nazwał „kryminalizacją zabawy w przyrodzie“.

25 Bo przecież jeszcze 20–30 lat temu nikt nie widział nic złego w tym, że dzieci na podwórku wchodziły na drzewa, biegały po łąkach, budowały tamy na strumieniach i domki w lesie. Teraz często jest to po prostu zabronione. Dzieci w lesie muszą iść wytyczoną dróżką i oglądać przyrodę jak w muzeum. Rodzice nie pozwalają dotykać owadów lub pajaków, bo boją się zarazków, straszą kleszczami⁴ i komarami. Przyroda budzi więc w dzieciach znudzenie lub przerażenie. Niektóre maluchy, opierając się na animowanych filmach, idealizują naturę. 30 Takie romantyczne podejście też niestety oddala od prawdziwej przyrody. Wystarczy przecież jedna wycieczka do lasu, by dziecko odkryło, że komary kłują, a pszczoły żądają. Idealizacja zamienia się wówczas w strach.

Jedynym wyjściem jest bezpośrednio poznanie prawdziwej przyrody tuż obok nas. Problem w tym, że wycieczki do lasu nie przynoszą zysków ich organizatorom – w ich trakcie dzieci i dorośli wydają mniej pieniędzy niż nawet w muzeum czy w teatrze, o wesołym miasteczku⁵ nie wspominając. Nie ma kto więc wspierać takich działań.

¹ odchodzą w niebyt – *n'ont plus lieux, n'existent plus*

² nieużytek – *terrain vague*

³ wzmożony ruch drogowy – *circulation plus dense*

⁴ kleszcz – *tique*

⁵ wesołe miasteczko – *foire, parc d'attractions*

40 Uzbrojony w tę wiedzę spróbowałem sam zastosować ją w praktyce. Jedna z fundacji zaprosiła mnie na obóz, bym opowiedział dzieciom o moich książkach. Zaproponowałem zamiast tego wyprawę z uczestnikami obozu „w przyrodę“. Najpierw pokazałem im zdjęcia rozmaitych zwierząt. Bez trudu dzieci nazwały tygrysa, pingwina i postaci z filmów. Gorzej szło im rozpoznawanie polskich gatunków⁶, ale zawsze znalazł się ktoś, kto w końcu dobrze to zrobił. Potem wybraliśmy się na wycieczkę, by szukać robaka⁷. Choć efekty były różne, to doszedłem do wniosku, że dzieci wciąż są gotowe, by polubić przyrodę. Muszą tylko jej dotknąć.

Wojciech Mikołuszko, *Polityka*, 28 sierpnia 2012

⁶ gatunek – *espèce*

⁷ robak – *ver, insecte*

I. COMPRÉHENSION DE L'ÉCRIT (10 POINTS)

Répondez aux questions suivantes, puis justifiez vos réponses en citant le texte quand c'est possible.

Le candidat répondra uniquement sur sa copie, en présentant ses réponses dans l'ordre et en prenant soin de bien les numéroter.

1. Czy dzieci spędzają dziś więcej czasu w domu czy na zewnątrz?
2. Jak kiedyś bawiły się dzieci?
3. Dlaczego edukacja ekologiczna jest nieskuteczna?
4. Jakie uczucia budzi dziś w dzieciach przyroda?
5. Co pozwoliłoby nawiązać zdrowy kontakt z przyrodą?
6. Dlaczego nie organizuje się wycieczek do lasu?
7. Co zrobił autor artykułu, kiedy zaproszono go na obóz dziecięcy?
8. Czy jego zdaniem dzieci mogą polubić przyrodę?

II. EXPRESSION ÉCRITE (10 POINTS)

Traitez les DEUX sujets suivants (80 mots environ chacun) :

1. Jaki jest Twój kontakt z przyrodą?
2. Co oznacza dla Ciebie pojęcie „ekologia”?